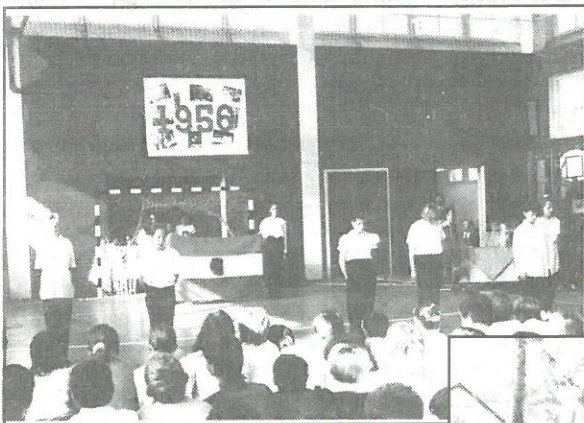

Emlékezés 1956-ra

A TARTALOMBÓL:

Községi hírek

- Községi Házban vezetőikinevezés
- Vállalkozó orvosok
- Község gondnokság hírei
- Szemét díjról
- Csatorna társulat, csatorna költségei

Emlékezés 1956-ra

- ünnepségek, díszpolgári cím adományozás

Gáztársulás II. tájékoztatója

Elektromos Művek tájékoztatója a lakosságnak

dr. Samsula György telefon-, közlekedési helyzetről tájékoztatja a vörösváriakat

Jó, ha tudja:

Fiatal házaspárok lakástámogatása

Szauter Rudolf beszámolója képviselői munkájáról

Könyvtárepület új tantermei körüli vita

Egyházi hírek

Névadó ünnepség a Szakmunkásképzőben

Környezetvédő Egyesület gondjairól

Dr. Kovács Attila szülész-nőgyógyász tanácsai nőknek

Georg Hidas emlékére

Községi hírek – tájékoztatások

Új vezető a Községi Házban

A Községi Ház vezetői álláshelyére hirdetett pályázatra Pörtl Károlyné, Herbai Ágnes pályázott. Képzettsége okleveles népművelési előadó és magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár. Diplomáját az Eötvös Loránd Tudomány Egyetemen szerezte, évtizedeket töltött a közművelődés szervezési, elméleti és gyakorlati területén, beszél németül.

A pályázatot az „ad. hoc” Oktatási Bizottság megvizsgálta, kiegészítésként konkrét javaslatok benyújtását kérte, az előterjesztett, átfogó programhoz. A pályázó ennek eleget tett: javaslata a jelenlegi „mozdulatlanság” feloldására irányul. Mindenekelőtt az épület jelenlegi felszereltségén kell javítani, mivel a ház külső-belső állaga fokozatosan leromlott, ebben az állapotában nem alkalmas igényes közművelődési-közületi munkára. Ez is oka annak, hogy a közönség elszokott a ház látogatásától. Fel kell újítani, meg kell kezdeni a lakosság széles köreit érintő programok szervezését. Elsősorban a fiatalok számára kell többféle program közötti választási lehetőséget biztosítani. Az iskolások számára, a helyi iskolákkal együttműködve kell biztosítani hasznos programokat. A felnőtt lakosság körében szakmai-mindennapi életre is épülő, segítséget adó tanfolyamokat, szakköröket, tanácsadó, szolgáltató jellegű előadásokat szervezni. A testület részéről Keszleri József, Sörös János, Réfi József tett fel kérdéseket, különös tekintettel arra, hogy milyen időtartamra lehet számítani Pörtl Károlyné vezetői munkájára. Miután oly választ kaptak, hogy a pályázó hosszabb távra, a község közművelődésének feltétlen fellendítésére gondol, a testület 1994. január 1-jei hatállyal megszavazta az igazgatói munkakör betöltését.

Vállalkozó orvosok

A Szakorvosi Rendelő igazgatója, dr. Sebes Gábor, a háziorvosok, gyermekorvosok vállalkozás választásáról tájékoztatta a testületet. Hangsúlyozta – és ez a lakosság számára is fontos tájékoztatás –, hogy ez a rendszer azt jelenti, hogy a vállalkozó orvos saját maga intézi dolgait, de ugyanúgy a község egészségügyét látja el, az alapellátást gyakorolja. Ne tekintsek tehát a „vállalkozó orvost” ilyen érte-

lemben vállalkozónak, aki saját kockázatára végzi a feladatokat és megszabja a beteg felé az ellátás díját. Az önkormányzat azzal az orvossal köt szerződést, aki a területi ellátást vállalja, az alapellátásról gondoskodik. Az orvosnak van egy behatárolt közege, nem csak azzal a beteggel törődik, aki a „biztosítási kártyát” nála leadta, ahhoz is kimegy, aki a területén lakik és a kártyát nem adta le. Az önkormányzat a szerződésben rögzíti, mit bocsát a vállalkozást vállaló orvos részére, pl. az épületet, berendezést. Ami mindezekből a polgárokat érintené, az ellátás mértéke, színvonala, lényegében a társadalombiztosításról szóló törvényben biztosítva van. A vállalkozói szerződés kötése, a finanszírozás feltételeinek meghatározása az önkormányzat, a társadalombiztosítás és az orvos ügye. A főorvos új tájékoztatása is az önkormányzat felé irányult, az egészségügyi szolgáltatásokat igénybe vevő lakosoknak ez az új rendszer várható bevezetése nem okozhat nyugtalanságot, bizonytalanságot.

Községgondnokság épületeinek bérbeadása

Horváth Miklós, a községgondnokság igazgatója előterjesztést tett, – miszerint az építmények és a terület 2/3 része kihasználatlan – bérbe adás jóváhagyására. A több menetben tett hirdetésre érdemi jelentkezés csak egy pályázótól érkezett, a BR Car Kft. ajánlata. A Képviselő-testület tudomásul vette a szerződés megkötését, a nevezett Kft. (Pilisvörösvár, Szondy u. 8.) évi egy millió 260 ezer forint bérleti díj fejében, határozatlan időre bérli majd az ingatlant. Lapunk részéről az előbbiek kapcsán közöltünk a „gáz autóról” ismertető cikket az októberi számunkban. A BR Car Kft. végzi majd a gázüzemeltetésre való átállítást, szervizelést. Ami nem csak az autósokat érinti, hanem a széles lakosságot, hogy ez az üzemelés környezetünket javítja, nem jár ilyen szennyezéssel.

Ismét a „szemétdíjról”

A Községgondnokság vezetője arról tájékoztatta a testületet, hogy a szemétdíjak összegéről 1500 számlát már kiküldtek, a további számlák kiküldése is folyamatban van. Mindez ré-

szükről hatalmas megterheléssel járt. A szemét kezelés ténylegesen felmerült költségeit kell érvényesíteniük, beruházásokat kellett eszközölniük. Miu- tán az emelt szemétdíjak miatt kérelmek merültek fel, a testület megvizsgálja az indokolt és differenciált szociális támogatás lehetőségeit.

Csatorna társulat szervezése

A csatornatársulás I. érdekeltségi terület lehatárolását a gazdasági-műszaki számítások függvényében a Széchenyi u. – Bem J. u. – Hősök tere – Puskin u. – Fő út – Petőfi S. u. – Tavasz u. közötti terület tartárolásával a Képviselő-testület jóváhagyta. A csatornatársulat szervező bizottsága megalakult, melynek tagjai:

- Dr. Gál Tibor
- Fetter Gyula
- Lukács Gábor
- Müller János
- Kaposvári József
- Rásonyi Győző
- Márton Miklós
- Csernyi László

A bizottság elnökének Csernyi Lászlót választották.

Az 1993. szeptemberi Magyar Közlönyben megjelent értesítés szerint a célcsoportos támogatást elnyertük. Ez azt jelenti, hogy az idei évben 5.000.000 Ft támogatásra vagyunk jogosultak. A 10.000.000 Ft-os idei beruházás megkezdése azért fontos, mert ellenkező esetben a támogatás teljes összegét elveszítjük.

A kivitelezési költség és a megvalósulási időtartam függvényében a beruházás teljes költsége a mellékelt számítás szerint 148.500.000 Ft, ami 1700 egység bekötése esetén egységenként 55.000 Ft állampolgári hozzájárulást jelent.

Az OTP-től kapott tájékoztatás szerint, ha a lakossági támogatás egy-egy szerződésben az 50.000 Ft-ot nem haladja meg, úgy 10 éves futamidővel a havi részletfizetés 700 Ft körüli összeg.

Az érintett lakosság 67%-ának kell belépnie, ha ez megtörténik a többi ott lakóra is kötelező a belépés. A testület e fontos, környezetet védő, a község kommunális fejlesztését érintő kérdéssel folyamatosan foglalkozik rendkívüli üléseken is.

A GÁZTÁRSULÁS II. TÁJÉKOZTATÓJA

A „Pilisvörösvár Ma” az októberi számában a Polgármester Úr tollából megjelent írást olvasva mind magam, mind az intézőbizottság tagjainak nevében visszautasítom azokat a sanda megjegyzéseket, mellyel az írás a sikeresen befejezett gázberuházást negatív példaként említi a ma problémákkal küzdő telefonberuházás mellett.

A Gáztársulás a megalakulásakor ígéretet tett, hogy gondjairól és eredményeiről tényszerűen, az igazságnak megfelelően tájékoztatja tagjait.

Fő vállalkozásunk, hogy a község egésze gázzal ellátott legyen, eleget tettünk.

Tettük ezt oly módon, hogy az 1990. november 23-án kelt CIRKÓBAU Rt. és a Gáztársulás II. között létrejött 96 millió 641 ezer forint összegű alapszerződést 12 fő magánszemély (az Intézőbizottság tagjai) írta alá, saját anyagi felelősség vállalásával.

A Polgármester személyében a Hivatal egy olyan szerződés ellenjegyzésétől zárkózott el, amelyben a Kivitelező az előző évi árszintet és anyagköltséget vállalta úgy, hogy a felvett előlegre 28,5% kamatot fizetett és a késedelmi kötbér mértéke napi 10 ezer forint volt.

A Gáztársulás II. alakuló közgyűlésén már 867 családdal (bekötéssel) számolt – ezzel a taglétszámmal egy bekötéskor bekötési összege megközelítette volna a 120 ezer Ft-ot!!!

A Gáztársulás II. Intézőbizottságának valamint igen sok magánszemély köz-

reműködésének köszönhetően várható volt a taglétszám növekedése és így a Társulási Szerződésben a bekerülési költséget 50 ezer Ft-ban lehetett prognosztizálni.

A jelenlegi, közel 2000 család gázbe-kötésének bekerülési összege – Gáztársulás II. OTP-nél vezetett számlájának 1993. augusztus végi állása szerint 31.500,- Ft.

Ebből a közel 100 millió Ft-os beruházásból az Előljárási tulajdonában lévő ingatlanok bekerülési összege 10.625.000 Ft – a beruházás nagyságrendjében mindössze 10%-os részvétel.

Mint korábban megírtuk az egyre növekvő taglétszám mellett a bekerülést tovább csökkentette a Gáztársulás II. által megpályázott és elnyert Környezetvédelmi Minisztérium által nyújtott 4,9 millió Ft-os vissza nem térítendő állami támogatás.

Tájékoztatjuk Tagjainkat, hogy a pénzügyi elszámolást követően a Gáztársulás II. nem kívánja felszámolni magát, mivel a már megépült hálózatra való további rákötések közműfejlesztési hozzájárulása (társulási díja) újabb költségcsökkentést jelent a tagok számára, ami ismételt visszafizetést tehet lehetővé.

Visszatérve a Polgármester Úr által „pletykának” titulált tényekre, miszerint „az építés során az ésszerű előírásokat” nem tartották be és így a csatorna számára nem marad hely.

A pilisvörösvári gázvezeték hálózatot – mely köztudottan szigorú hatósági

előírásokhoz kötött – szaktervező gárda tervezte. A tervezők feladata volt a hatósági engedélyek beszerzése, melyhez különböző szakhatóságok, többek között a Polgármesteri Hivatal engedélyét is beszerették. Ennek a felmérő és tervegyeztető munkának köszönhetően a Község már rendelkezik annak ismeretével, hogy a közművezetékek (pl. a vízvezeték hálózat) egyes utcákban milyen nyomvonalon haladnak.

E szakhatóságok által engedélyezett tervtől való eltérés a használatbavételt akadályozta volna meg. A csatorna megépültének a meglévő gázvezeték nem akadálya.

A 10-es út alatti gázvezeték építési munkák még a Polgármester Úr hivatalbalépését megelőzően befejeződtek, így a munkákra való hivatkozás időrendi zavart mutat.

Végezetül tájékoztatjuk tagjainkat a Gáztársulás I. és Gáztársulás II a TIGÁZ Hajdúszoboszlói Igazgatóságának megkeresésére a TIGÁZ-tól visszaigényelhető részvényekhez szükséges adatokat az OTP-nél vezetett számlák alapján összeállította, az adatlapot kitöltötte és a Polgármester Úrnak aláírás és továbbítás céljából átadta.

További Képviselő-testületi döntés szükséges, hogy részvények lakossági szétosztásra kerüljenek, vagy az Önkormányzat tulajdonában maradjanak.

Grósné Krupp Erzsébet
Gáztársulás II.
Intézőbizottságának elnöke.

1956. október 23-án a forradalom hőseire, eszméire emlékezett az egész ország. Azokra a hősökre, akik szabad, polgárosult Magyarországot, az erőszak, az idegen elnyomás ellen fogtak fegyvert, vagy fegyver nélkül vonultak az utcára. Hatalmas tömegek fejezték ki a nemzet, a nép akaratát, elég a diktatúrából, szabadságot, nemzeti függetlenséget követeltek. Vörösvár polgárai önkormányzati testülete, polgári szervezetei a Hősök terén emelt emlékművek előtt, koszorúik elhelyezésével emlékeztek a hősökre, akik életüket, szabadságukat áldozták és azokra is akik még köztünk vannak. A megemlékezés ünnepi beszédét Szauter Rudolf országgyűlési képviselőnk tartotta. – Ebből idézünk.

„Soha ne hagyjuk elfeledni, hogy október 23. örömnappal, a diadal ünnepe, 1956 döntő ütközet volt a diktatúra ellen. 1956-ért büszke Magyarországra a szabadságszerető világ. A legtisztább forradalmi nemzeti hagyományért, a nemzet függetlenségéért folytattak harcot 1956 hősei, a magyar nép jobbik és nagyobbik része. A hősök emléke kötelez bennünket az összefogásra, a széthúzás legyőzésére. Ha összefogunk, akkor visszavonhatatlanul kivívjuk 1956 történelmi megbecsülését.

A néhány napig tartó forradalom során ezek a hősök nemcsak harcoltak, véreztek, hanem Budapestent és mindenütt rendet tartottak. Fontosnak érez-

Emlékezés 1956-ra

ték, ne legyen káosz, ne legyen megtorlás, amit a későbbi „fehér könyvekben” állítottak, az hazugság volt. Emlékezzünk vissza, hogy Vörösváron egy pofon sem csattant el, rend volt, de 1956 után, 1957-ben ezt nem köszönte meg senki ezeknek a rendfenntartó embereknek. Most Nagy Imréről kell beszélnünk, akiről akkor azt hittük, hogy »ő is csak egy kommunista«, de a történelem bizonyította, hogy egy modern, Arany Jánosi balladába kívánczó hős. Annak ellenére, hogy mit szórtak rá épp volt »elvtársai«, Nagy Imre korunk hőse, a magyar igazság, a becsület hőse volt. Volt választási lehetősége, csak igent kellett volna mondania, az árulók bevették volna a hatalomba, a jólétbe. Ő nem lett becstelen, nemet mondott, áldozat lett, de beégette nevét, tettét a magyar történelembe. A forradalomnak árulója is voltak, ezért verheték le, nem november 4-én, és nem akkor amikor a sortűzek dördültek el. A forradalmat akkor verték le, amikor a »legnagyobb áruló« egyik napon megígérte, hogy átveszi a forradalom vezetését, azt ígérte hogy nem lesz megtorlás, de másnap már a szovjet tankokat vezette a magyar nép ellen. A megtorlás, a hősökkel való leszámolás ígérete ellenére nem maradt el, a törvényes kormány és a forradalom harcsoait, vezetőit minden emberi-diplomáciai sza-

bályt megszegve törbeccsálták. A történelem során soha nem volt oly nagymértékű vérengzés, mint 1956 után következett, és százezrek kényszerültek a hazából menekülni. Vigyázzunk 1956 vívmányaira, őrizzük meg a magyar becsületet, a magyar nép nagyobbik és jobbik fele október 23-án velünk ünnepel. Azok nem ünnepelnek e napon, akiknek elkedvetlenítése, a lebeszélés, jelszavuk: na és most jobb? Igen, jobb, mert szabadok, függetlenek vagyunk! És leküzdjük átmeneti gondjainkat. A jelenlévő '56-osokhoz szólok, akik ma már ősz hajúak, gyűröttek, de erőt adnak nekünk.

A világ urai '56-ban cserben hagytak bennünket, de a világ művelt népe mellettünk állt és áll.

Bizonysággal idézzük Albert Camus francia író: »A legázolt, bilincsbe vert Magyarország többet tett a szabadságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztendőben.« Nehéz nekünk méltónak lenni ennyi áldozatra, de meg kell kísérelni, feledve vitánkat, revidálva tévedésünket. Megsokszorozva szolidaritásunkat, egy végső egyesülésre a szabad Európában, aminek már részesei vagyunk. Amikor koszorút helyezek el, nemcsak a magam nevében teszem, hanem minden egyesületbe tömörült, minden jelen nem levő Vörösvári polgár nevében is. – Köszönöm részvételüket. »

Ünnepség a Bildungszentrumban, díszpolgári címek adományozása

A Bildungszentrumban folytatódott az ünneplés, Oláh Imre, a Gimnázium megbízott igazgatója köszöntötte a vendégeket, Szauter Rudolf országgyűlési képviselőt, Botzheim István polgármestert – aki körünkben újból megjelenhetett –, az önkormányzati testület tagjait. Az ünneplés kiemelkedő momentumra, hogy községünk elmúlt és jelenkori életében oly sokat tett polgárainak díszpolgári címet adományozunk. Hadd köszöntsem Fogarassy Mihály tanárat, Marlok István plébános úr, Berencsvári Gyuláné tanárnő, Hidas György tanár úr, Jáki Lajos képviselőtében megjelent kedves hozzátartozóit.

A szabadságharc emléke, szellemisége és tanítása erősítse bennünk azt a csendes, bensőséges ünneplést, amely megbékélésünk, nemzeti szolidaritásunk forrása kell, hogy legyen. Hiszen az '56-os Magyarország nemcsak saját jövőjéért küzdött, hanem a nagy Európai eseményekért is. E gondolatok kísérik ünnepi megemlékezésünk minden mozzanatát.

Az '56-os megemlékezés ünnepi beszédét Gordos Dénes, a Templom téri iskola igazgatója mondta el, ebből idézünk:

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves ünneplő közönség!

Ma délután koszorút helyeztünk el az '56-os hősök emlékére. A mai napon elsősorban nekünk a szívünket kell ünnepi díszbe öltöztetni, elsősorban arra kell gondolnunk mindannyiunknak, akik itt szembesülünk '56 örökségével, itt ebben a településben, Pilisvörösváron, ahol az 1956-os forradalom zászlót bontott, akkor és azt követően is sokan oly sokat szenvedtek. Ebben az ünnepi pillanatban arról is szót kell ejteni, hogy amikor előkészítettük ezt az ünnepséget, láthatuk, hogy hányan voltak, akiket internáltak, akiket üldöztek és hányan vannak most is, akik annyian várták az igazságtételt.

A törvényt a köztársasági elnök úr már aláírta, felvetődik, hogy miért kellett ilyen sokáig erre várni? Jogos kérdés, de az Alkotmánybíróság végül mégis engedett a jognak, az igazságnak és

megtestesült ez a törvény. Sokan mondják, hogy miért maradt el a számonkérés, de ha megkérdezzük Wittner Máriát, akit halálra ítélték, ő is inkább a belső megbékélést, a belső rendet és nyugalmat az országépítést tűzi ki már célul – erről ír itt is elhangzó verseiben –, mint bárkinek az üldöztetését. Aki szenvedett, akik elvesztették legkedvesebbjüket, akiket meghurcoltak, azokat úgysem lehet már semmivel kárpótolni. A jövő építése a lényeg, és – mondják az ország vezetői is –, hogy ez csak egységesen, közösen, egyakarással történhet meg. Rendkívül fontos, hogy a társadalomnak minden rétege, minden pártja legalább abban egyezzen meg, hogy ennek az országnak talpra kell állnia gazdaságilag, politikailag. Végülis ennek az országnak a vágya csak az, hogy boldogan és jólétben éljünk, hogy többé ne kelljen félni, hogy a félelem örökre megszűnjön.

A közjóért ebben az országban, ebben a községben is, a légtfontosabb kérdés, hogy együtt, egyet akarva kell megtenni mindenkinek mindent. Ezzel mindenki egyetért közülünk is. 1956 egyet jelent, a magyar nép egyet akart, hogy a magyar nép szabad és független legyen. Akarta a hitet, akarta a vallást, Vörösvár népe pontosan ezen a területen az 50-es évek legsötétebb korszakában is helyt tudott állni, mert kiállt ősei hite mellett.

Most, amikor szabadon lehet élni, '56 öröksége pontosan az, hogy teljes emberi életet élhessünk. Wittner Máriát halálra ítélték, de képmutatásként életfogytiglanra változtatták az akkori bírák, arra hivatkozva, hogy még nem töltötte be a 19. életévét a forradalom eseményeikor. Obersovszki Gyulát szintén halálra ítélték, az ENSZ és nyugat befolyásos köreinek összefogása mentette meg a haláltól, végül a bíróság az ítéletet életfogytiglanra változtatta. Nagy Imrének írásban adott ígéret Kádár János, hogy az '56-os események résztvevőinek nem lesz bántódása. De tudjuk sötét és borzalmas megtorlás következett. Minden rendszer fontosnak tartja az ifjúság nevelését. Mi is fontosnak

tartjuk, pedagógiai programom része itt helyben is a nemzetiségi kultúra ápolása, a 2000 éves keresztény kultúra megjelenítése az oktatásban is és ez csak a megbékélés jegyében lehetséges. Ezt a türelem és a tolerancia jegyében lehet eredményesen megoldani. A történelem tanárok felelőssége, hogy nézzünk szembe a 40 év hazug tanításával, és ezt meg kell tenni. Az emberek akkor is tudták, hogy a tanár nem szívéből mondta a hazugságot, voltak tanárok, akik mindent megtettek az igazságért, nem lehetett megvenni »kilóra« a pedagógus társadalmat.

A demokráciának az a lényege, amikor 1989. október 23-án kikiáltották a köztársaságot, a gondolatok szabadon áramolhatnak. Senki nem köti már gúzsba a szellemet, semmi nem béklyózza a lelkiismeretet, és ez a felelősség mindannyiunknak nagy terheket jelent. Ezeket a terheket le kell tennünk, hogy felszabaduljunk, hogy a gyermekeknek a tiszta igazat mondjuk el, tekintetükben megjelenő kérdésekre őszintén feleljünk.

Pilisvörösvár közönségének támogatnia kell az önkormányzatot, amely már oly sokszor bebizonyította, hogy barátja az oktatásnak, elősegíti a kibontakozást.

Fejlődik, szépül ez a község.

Amikor Nagy Imréről emlékezek meg, ő a forradalom mellé állt, és ez mutatja azt, hogy az új társadalomban mindenkinek ott a helye.

Elmentek a tankok és az orosz hadsereg. Nincsenek már itt. A magyar nép nagy feladata, hogy Magyarország talpra álljon, szembe nézzen az elmúlt 40 évvel.

'56 szelleme azt kéri tőlünk, hogy a közjóért cselekedjünk. Megköveteli mindenkitől, a társadalom minden szervezetétől, politikai pártjától, hogy együtt, egységben a közjóért cselekedjünk – ez a közös feladatunk!”

Az '56-os ünnepségsorozat, annak forgatókönyvét Gordos Dénes tervezte, szervezte. Köszönet ezért neki és minden közreműködőnek, minden ünneplő embernek!

(Cikkünk folytatása a 15. oldalon)

ELMŰ INFÓ

Tájékoztatjuk kedves ügyfeleinket, hogy 1993. szeptember 1-vel ismét saját kezelésbe vettük a fogyasztásmérők leolvasását, az áramdíjak számlázását, illetve azok beszedését.

Ezzel kapcsolatban néhány változásra hívjuk fel szíves figyelmüket:

A Díjbeszedő Rt. Szentendre, Szabadkai u. 9. sz. alatti kirendeltsége szeptember 1-től már nem foglalkozik elektromos árammal kapcsolatos problémákkal, helyette két kirendeltségünk vette át ezeket a feladatokat.

A SZENTENDREI kirendeltségünkhöz

(Szentendre, Dumtsa Jenő u. 13/15. telefon: 06-26/310-414, 06-26/312-210)

Budakalász, Dunabogdány, Leányfalu, Kisoroszi, Pócsmegyer, Pomáz, Szentendre, Szigetmonostor, Tahi, Tahitótfalu, Visegrád települések tartoznak.

A PILISVÖRÖSVÁRI kirendeltségünkhöz

(Pilisvörösvár, Fő út 130., az Országos Érc- és Ásványbányák irodaépületében)

Csobánka, Nagykovácsi, Pilisborosjenő, Piliscsaba-Jászfalu, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisszentkereszt, Pilisvörösvár, Solymár, Üröm, Tinnye települések tartoznak.

A kirendeltség telefonszáma: 06-26/330-166, 06-26/330-327.

Az ügyfélfogadási idő, mindkét kirendeltségen:

Hétfő:	9–18 h
Kedd:	szünnap
Szerda:	9–15 h
Csütörtök:	9–15 h
Péntek:	9–15 h

Adatváltozással (név, állandó lakás cím, stb.) óraállással vagy egyéb problémáikkal keressék bizalommal az illetékes kirendeltségeinket.
Az áttérési időszakban kérjük szíves megértésüket.

Tisztelettel:

A 100 éves Budapesti Elektromos Művek Rt.

Észak-budai Üzletigazgatósága

MEGHÍVÓ

November 17-én, szerdán este 18 órai kezdettel Pilisvörösváron a Községi Házban
SCHAMSCHULA GYÖRGY közlekedési-hírközlési és vízügyi miniszter
és a MATÁV szakemberei

– Szauter Rudolf országgyűlési képviselő meghívására –
tájékoztatják az érdeklődőket és érdekelteket:

- a telefonhelyzetről
- a 10-es főút elvezetésével kapcsolatos kérdésekről
- egyéb aktuális, mindenkit érdeklő kérdésekről.

Éljünk a lehetőséggel, hallgassuk meg a tájékoztatókat, tegyük fel kérdéseinket!

Az estet szervezi: MDF Pilisvörösvári Szervezete

ÚJSZÜLÖTTÉK

MÁJUS

1. **Kiss Andrea**
Kiss Imre és Herpszt Andrea gyermeke
2. **Nick Zsófia**
Nick János és Sárosi Eleonóra gyermeke
3. **Kakó Brigitta**
Kakó Sándor és Engert Ibolya gyermeke
4. **Sziklai Szabolcs**
Sziklai Miklós és Tamás Ildikó gyermeke
5. **Tagscherer Máté**
Tagscherer Mátyás és Kelemen Andrea gyermeke
6. **Janovics Roland**
Janovich István és Fetter Gizella gyermeke
7. **Rödler Ágnes**
Rödler István és Kornéli Ágnes gyermeke
8. **Németh Márk**
Németh Géza és Palódi Tímea gyermeke
9. **Lebocz Alexandra**
Lebocz Tibor és Sziz Mónika gyermeke
10. **Valencsics Réka**
Valencsics Emil és Orbán Zsuzsa gyermeke
11. **Szabó Richárd**
Szabó István és Kovács Ildikó gyermeke

JÚNIUS

12. **Béres Zsolt**
Béres István és Kollár Anna gyermeke
13. **Sziklai Szabolcs**
Sziklai Miklós és Tamás Ildikó gyermeke
14. **Fazekas Gergő**
Früwirt Gyöngyi gyermeke
15. **Halmschlager Zsófia**
Halmschlager Márton és Rumpli Ilona
16. **Scheller Zoltán**
Scheller Zoltán és Huy Zsuzsa gyermeke
17. **Hegyvári László**
Hegyvári István és Denk Ibolya gyermeke
18. **Martos Máté**
Martos Tamás és Mendi Rita gyermeke
19. **Koch Márta**
Koch János és Mendi Márta gyermeke
20. **Diószegi Dávid**
Diószegi Jenő és Wohl Vilma gyermeke
21. **Neubrandt Kálmán**
Neubrandt Gábor és Moncsay Veronika gyermeke
22. **Likó Ádám**
Likó József és Krupp Éva gyermeke

JÚLIUS

23. **Izsák Eszter**
Izsák Attila és Marlok Zsuzsa gyermeke
24. **Szőnyi Dóra**
Szőnyi Tamás és Schuck Szilvia gyermeke
25. **Altbäcker Terézia**
Altbäcker István és Kiss Terézia gyermeke
26. **Szabados Zoltán**
Szabados Zoltán és Manhertz Andrea gyermeke
27. **Vízvári Soma**
Vízvári Károly és Manhertz Andrea gyermeke
28. **Dobai Mónika**
Dobai János és Steckl Anna Mária gyermeke
29. **Angeli Bence**
Angeli Márton és Koós Erika gyermeke
30. **Székely Márton**
Székely Ferenc és Wohl Magdolna gyermeke
31. **Babeta Péter**
Babeta József és Surugli Magdolna gyermeke
32. **Gaszner Adrien**
Gaszner István és Orosz Ildikó gyermeke
33. **Haluk Bettina**
Haluk Zoltán és Kepler Teréz gyermeke

Szeretettel gratulálunk a szülőknek,
és minden jót kívánunk gyermekeiknek!

34. **Démeth Ákos**
Démeth László és Huber Zsuzsanna gyermeke
35. **Ludvig Marcell**
Ludvig Zoltán és Mohácsi Bernadett gyermeke
36. **Punka Dávid**
Punka János és Almási Éva gyermeke
37. **Falus Krisztina**
Falus Péter és Kósa Erzsébet gyermeke
38. **Fazekas Sándor**
Fazekas Ferenc és Essig Zsuzsanna gyermeke
39. **Molnár Nicolett**
Molnár Andrea gyermeke
40. **Muráncsik Tamás**
Muráncsik Ottó és Toma Katalin gyermeke
41. **Sztankovics Olívia**
Sztankovics Béla és Budai Éva gyermeke

AUGUSZTUS

42. **Glück Armand Erik**
Glück József és Trembeczki Annamária gyermeke
43. **Mirk Júlia**
Mirk Tamás és Ziegler Margit gyermeke
44. **Kurcz János**
Kurcz János és Wieszt Tímea gyermeke
45. **Peller Krisztián**
Peller Gyula és Szauer Teréz gyermeke
46. **Papp Alexandra**
Papp László és Schusztter Apollónia gyermeke
47. **Nick László**
Nick László és Bélik Judit gyermeke
48. **Baranyi Roland**
Baranyi Márta gyermeke
49. **Peller Brigitta**
Peller István és Szűcs Melinda gyermeke
50. **Rásonyi Kitti**
Rásonyi Viktor és Schäffer Krisztina gyermeke
51. **Breier Csaba**
Breier János és Németh Erika gyermeke

SZEPTEMBER

52. **Papp Mercedesz**
Papp Ferenc és Fogarasi Hajnalka gyermeke
53. **Lengyel Máté**
Lengyel Gábor és Blahó Erika gyermeke
54. **Balla Spatan Vivien**
Balla S. László és Kálmán Mária gyermeke
55. **Szekeres Luca Anna**
Szekeres Gábor és Kolhoffer Borbála gyermeke
56. **Horu Márk**
Horu Róbert és Somogyi Erika gyermeke
57. **Dudás Melánia**
Dudás József és Arnold Éva gyermeke
58. **Papp Brigitta**
Papp János és Tóth Erzsébet gyermeke
59. **Schusztter Ildikó**
Schusztter Árpád és Nánási Andrea gyermeke
60. **Csókás Réka**
Csókás Csaba és Karlovcszky Ágnes gyermeke
61. **Manhertz Katalin**
Manhertz Péter és Bohács Nikolett gyermeke
62. **Kovács Fruzsina**
Kovács Zsolt és Nagy Zsuzsanna gyermeke
63. **Botzheim Bence**
Botzheim Tibor és Breier Erzsébet gyermeke
64. **Kavalák Cintia**
Kavalák Tibor és Sebők Zita gyermeke
65. **Gáspár Nikolett**
Gáspár Attila és Mikulán Anetta gyermeke
66. **Ács Dóra**
Ács János és Peller Ildikó gyermeke

Beszéljük meg . . .

Egy agyérgörccs történetét

Kórházi kezelése után visszatérve, szükségesnek tartom, hogy első kézből származó, hiteles tájékoztatást adjak a velem történtekről.

Október ötödikén reggelikészítés közben egyszer csak azt éreztem, hogy zsibbad a bal kezem és húzom a bal lábamat.

Kíváncsi csodálkozásomat hamarosan a felismerés váltotta fel, valami történt velem. Tehát orvosért telefonáltunk, s csak azt sajnáltam, most következett be az esemény, amikor régi, kedves barátaim voltak itt, a valamikori NDK-ból.

Másfél óra múlva a Tárogató utcai kórházban feküdtem, karomban lassan csöpögő infúzióval, szigorú ágynyugalom elrendelése mellett. A másnapi CT (computer tomográf) vizsgálat diagnózisa: jobb oldalon 10 mm-es halvány, ischae-

mias vascularis laesionak megfelelő hypodensitas van. Azt hiszem ez magyarul érelzáródásból származó oxigénhiány miatt sérült agyidegsejteket mutat, ami mozgásfunkció-kiesést okoz. A négy napos szigorú ágynyugalom után fokozatosan tornáztatni kellett az eltűnt funkciók által érintett izmokat, (lábfejemelő, térdhajlító, lábújjmozgató és még egy pár külön fel nem sorolható).

Október 20-án elhagytam a kórházat. Azóta otthon lábadozom. Helyettesítésemmel Dr. Gál Tibor alpolgármestert bíztam meg. E döntésemet a Képviselő-testület jóváhagyta. Állapotom által engedélyezett mértékben informálódok az aktuális ügyekben, testületi ülés kivételével részt vehetek a döntésekben. Akik ott voltak az október 23-i ünnepi rendezvényen láthatták, hogy kisebb biceg-

sekkel tudok már közlekedni. A kórházi zárójelentés szerint a szakorvos „kórházi rehabilitációt nem tartott szükségesnek”.

Otthoni tornára fokozatos mozgásra van szükség. Néhány hónap múlva az értágító infúzió megismétlését ajánlják. Ez a kúra, valamint a várhatóan másfél hónapos kímélés egy ilyen esemény újabb megismétlődését kísérli megelőzni.

Ez történt tehát. Számos gyógyulást kívánó és aggodalommal teljes jókívánságot és személyes látogatást kaptam. Őszintén, jól esett a szeretetnek ezirányú megnyilvánulása. Ezúton köszönöm mindenkinek akár csak egy megemlékező gondolatát is.

Botzheim István
polgármester

JÓ, HA TUDJA . . .

Hogyan támogatja a kormány a fiatal házaspárok lakáshoz jutását?

A kormány módosította a lakáscélú támogatások rendszerét. A gyermekeket vállaló, saját otthonra vágyó fiatal házaspárok a rendeletről fakadó előnyök révén az eddiginél kedvezőbb feltételekkel juthatnak lakáshoz.

Eddig a szociálpolitikai kedvezmény megelőlegezésekor csak az első két gyermek vállalása volt lehetséges. Az új előírások a fiatal párra bízják, hogy hány gyermek után járó szociálpolitikai kedvezményt vesznek föl kölcsönként.

A módosítás olyan új hitelezési megoldást tesz lehetővé, amely a családok havi terheit az első időszakban nem növeli jelentősen. Így magasabb összegű hiteleket vehetnek fel, ám ennek fejében a törlesztőrészek értéke a törlesztés folyamán jelentősen nem csökkenhet. Ennek az úgynevezett

halasztott kamatfizetésű hitelezésnek a lényege, hogy a törlesztés első szakában a havi törlesztőrészlet nem nyújt fedezetet még az esedékes kamat egészére sem. Ebből következik, hogy a tartozás a meg nem fizetett kamatrésszel növekszik. Az évente nominálisan emelkedő törlesztőrészlet egy idő után azonban már nemcsak az esedékes kamat, hanem a felhalmozódott, meg nem fizetett kamatrészek kiegyenlítését és a tőketartozás megfelelő hányadának megfizetését is fedezi. Ha az adós nomináljövedelme legalább az infláció értékével növekszik, a havi törlesztőrészletnek a havi jövedelemhez viszonyított aránya enyhén csökken.

Mivel a hitelbiztosítás intézményei még nem alakultak ki, a banki kockázat csak állami garanciavállal-

lással csökkenthető. Ha az adósság behajthatatlan, az állam vállalja a fennmaradt követelés 80 százalékat: gyermekes családnál másfél millió, egyéb esetekben 600.000 forintig.

A lakásárak és a munkabérek közötti arányok miatt még az átlagos jövedelmű családok sem tekinthetők fizetőképessnek a megfelelő összegű kölcsön felvételére. Az állam ezért az első öt évben az éves törlesztési időszak kezdetekor fennálló tartozás kamatának 4, a második öt évben 3, a harmadik öt évben pedig 1 százalékaival támogatja az új lakások építőit, illetve vásárlóit. Az új konstrukciónak köszönhetően a jövőben egy-egy átlagos jövedelmű család mintegy 1 millió 360 ezer forint hitelt vehet föl.

Szauter Rudolf országgyűlési képviselőnk:

Beszámoló képviselői tevékenységről

Tisztelt Választópolgár!

Jogos szemrehányás ért még a nyár végén. Egy régen látott barátom, aki nem túl aktív politikus, azt vetette a szememre, hogy „te sem csináltál a svábságért semmit”. Egy másik barátom, aki kicsit jobban tájékozott politikai tevékenységemben azt állította, hogy „csak a svábokért politizálsz!”.

Mindkét állításból azt az igazságot vontam le, hogy igen rossz az önreklámom. Mindkét barátomnál azzal az adomával ütöttem el a gondot, hogy nem vagyok szovjet gőzmozdony, amely azért nem megy, mert minden energiát a gőzdudába vezetnek.

Egy nyugodtabb parlamenti ciklusban nyilván több idő jutott volna a folyamatos tájékoztatásra, az együtt-politizálásra, de tény, hogy e téren magam is követtem el mulasztásokat. Miután jobb későn, mint soha, engedje meg a Kedves Választópolgár, hogy néhány lapszámon keresztül röviden beszámoljak három és fél éves parlamenti munkámról.

Előljáróban *köszönetet kell mondanom* azoknak a választópolgároknak, akik szavazataikkal lehetővé tették azt, hogy ilyen történelmi feladat végrehajtásában részem lehetett:

Még soha, sehol békés eszközökkel ilyen jellegű diktatúrát nem bontottak le. Nem túlzok: ez a diktatúra nem csak az elmúlt évtizedek (remélem, soha vissza nem térő) diktatúrája volt, hanem megfosztotta az embereket kis- és nagybirtokuktól, magán és személyi tulajdonuktól is.

Nem véletlen, hogy a bolsevizmus több áldozatot követelt, mint a fasizmus, és hogy a bolsevizmus áldozatai között többségükben „saját polgárokat” találunk, akiknek jelentős része éhen halt.

Ennek a diktatúrának a demokratikus parlamenti úton történő lebontásában lehetett részem. A politikai stabilitás megteremtése mellett a magántulajdonon alapuló szociális piacgazdaság törvényeinek megalkotásában vehetem részt.

A diktatúráknak általában polgárháború, véres forradalom vet véget. A mi forradalmunk: parlamenti önkormányzati munka, civilszervezetekben folyó tevékenység. A mi átalakulásunk nem

annyira látványos, mint egy sortűz, vagy tankcsata, de lényegesen hasznosabb.

Nemzetközi megítélésünk például ezért is egyedülálló. Magyarországon a rendszerváltás példaszerűen, nyugodtan zajlott le.

Három és fél éves munkám legfontosabb területe az üléstermi munka, szavazás, vita. Hat beszédem, illetve hozzászólásom volt (93. okt. 17-ig), szavazati részvételi arányom 80% feletti (a hiányzó 20%-ot külföldi újtjaim indokolják).

Volt egy országgyűlési határozati javaslatom, (84%-kal elfogadták) három módosító indítványom, (kettő elfogadva), önálló törvényem (1993. I. tv) és számtalan módosító indítvány, amelyet bizottságunk adott be és fogadtattuk el általában sikerrel.

Az *üléstermi munka* a jéghegy csúcsa. A legfontosabb döntések a frakcióban és a bizottságokban történnek. Törvényhozói sikereim a frakcióban végzett „meggyőző” munkámnak köszönhetőek.

A bizottsági tevékenységemnek az „Emberi jogi, Kisebbségvédelmi és Vallásügyi Bizottság” a helyszíne. Jogászok, lelkészek, orvosok mellett az egyetlen műszaki végzettségű tagja vagyok. A bizottság sokrétű feladatot lát el; véleményezi a különböző törvényjavaslatokat, figyelemmel kíséri a nemzetközi emberi jogi törvényalkotásokat és azok magyarországi honosítását, véleményezi, korrigálja a kisebbségi szervezetek, egyházak, vallási csoportok anyagi támogatását stb. A bizottság legjelentősebb tevékenységi területe a nemzetiségi törvény megalkotása volt. Ennek jelentőségét külön ki kell emelnem.

Ilyen törvény, amely a nyelvi, etnikai kisebbségek jogait ennyire globálisan és részletesen tárgyalja, a világon még nem született.

(Ez külföldi szakértők megállapítása!) Ez a törvény nem külföldi példára született, ellenkezőleg, egy európai modell alapja lesz.

A parlamenti munka sikere nem lehet magányos harcok eredménye. Közös célokra, feladatokra „ad hoc” vagy állandó csoportok jönnek létre. Ilyen csoport a „*Monopoly Csoport*”, amelynek kezdettől fogva tagja voltam. Itteni feladatom az élelmézőszipari szocialista monopóliumok elleni „harc”

volt. Itteni tevékenységem egyik legfontosabb eredménye az volt, hogy a malomipart részben decentralizált privatizáció keretében ajánlották fel a kisembereknek. E területen elért „sikeremet” csak részsikereknek tekintem. Még elég sok a visszaélés és a privatizáció sem elég decentralizált az én ízlésemhez képest. Végső célom, a konkurenciára készített, privatizált magyar malomipar, amely a vevő (pék, kenyérfogyasztó polgár) kegyeiért harcolva állandó fejlődésre „ítéltetett” és amelyben a külföldi tőke csak egészséges mértékben érdekelt.

Állandó csoportok az *Interparlamentáris Unió* (IPU) csoportjai, amelyek közül a magyar–német baráti csoport egyik alelnöke vagyok. E kapcsolatok révén több németországi delegációt fogadtam, (egy ízben német meghívásra) az első közös német parlamenti ülésen a berlini Bundestagban már nekem is szerencsém volt részt venni. Ezekre az IPU kapcsolatokra még visszatérek. Ennyit a parlamenti munka engem érintő legfontosabb szféráiról.

Most a konkrét törvényhozói munkáról: Itt vissza kell térnem a beszámoló elején felvetett alapkérdésre. Kiknek használt többet ténykedésem: a „magyaroknak” vagy a „sváboknak”? A kérdés megválaszolása előtt egy fogalmat szeretnék tisztázni, a *kettős identitás*ét (kettős azonosság-tudatát), ami azt jelenti, hogy a magyarországi nemzetiségi kisebbségek jelentős része egyaránt ragaszkodik nemzetiségi származásához és magyar hazájához.

Az a szerencse kísérte politikusi ténykedésemet, hogy a kettős tudatomban sohasem kellett meghasonlanom. Első komolyabb „sikereim” a magyarországi németek kárptólásához kapcsolódnak.

Egy rövid kitérőt. Hazánk felemelkedésének, politikai, katonai, biztonságának egyetlen feltétele az Európai Közösséghez való csatlakozásunk. Ennek a törekvésünknek legfőbb patrónusa Németország, amely a volt NDK-val kapcsolatos gazdasági bajai mellett még mindig jelentős figyelmet fordít Magyarországra.

(Következő számunkban folytatjuk)

A GYERMEKEK ÉRDEKE FONTOSABB!

Pilisvörösvár önkormányzati testülete megalakulásától kezdve kiemelt gondoskodásban részesíti az oktatás ügyét. Ezt jelzik azok a létesítmények, amelyek az elmúlt évben épültek: a Vásártéri iskolának négy tanteremmel bővítése, a Templomtéri iskolának impozáns, szinte „non-stop” üzemelésű tornaterme, a Bildungszentrum (Német Nemzetiségi Képzési Központ). De még itt említhetjük a Szakmunkásképző Iskola részére megvásárolt „Ferro Globus” épületet, amely kiváló lehetőséget nyit meg a gyakorlati képzés fejlesztésére. Ez az önkormányzati hozzáállás, gondoskodás nyilvánult meg ismét, amikor a testület a szeptember 23-i ülésén a Fő u. 82. szám alatti épületnek régebben is és újabban is pártcélokra lefoglalt részét átadta az oktatásnak. Mondhatnánk ezzel az épület teljességében az oktatás, a kultúra szolgálatába került, hiszen most már könyvtárnak, könyvesboltnak, tantermeknek ad otthont.

Visszatérve az említett tantermek létrehozásához kérdeztük meg Gordos Dénest, a Templom téri iskola igazgatóját, hogyan is került erre sor? Válasza szerint a Templom téri iskolában is emelt óraszámossal tanítják a német nyelvet, ami új tanulócsoporthoz beindításával jár, ehhez újabb tantermekhez van szükség – nem mellékes az sem, hogy ez az oktatási forma 16 millió forint többlettámogatással is jár –. Így merült fel az igazgató és a tantestület részéről, hogy a szóban lévő épületben tantermeket alakítsanak ki, ehhez az önkormányzat és az iskola a saját alapjai-

ból fedezetet biztosított. Az elgondolást tett követte, csodálatosan szép két tantermet hoztak létre, az eddigi üres tornából zárt fűthető előtér alakult, minden szükséges feltétel biztosítást nyert az itt tanuló gyermekek elhelyezéséhez, gyógypedagógiai oktatásához. Mosdó, WC-k, mosakodó vizesblokk, iskolás rendben elhelyezett öltöző szekrények foglalják el az eddig funkció nélküli teret. Nem kell félténiük a szülőknek a gyermeket a meghűléstől, a téli időben is megfelelő mozgástér, öltözési lehetőség nyílt meg a beépítéssel. Mindezekkel eleget tettek azoknak az egészségvédelmi, oktatási előírásoknak, amelyek a tantermek felszereléséről, a gyermekek elhelyezéséről szólnak. Egyúttal megvalósult a csatlakozó udvar-épületrészek rendbehozása, a leégett részek eltüntetése, a korábbi siralmas állapot megszüntetése. Az öröm teljes volt, az október 23-i ünnepségen Gordos Dénes az ünnepi beszédében már köszönetet mondhatott az önkormányzatnak, az új tantermeket a gyermekek birtokba vehették, megkezdődött itt a tanítás.

Sajnos az örömhöz gyakran „üröm” is társul, különösen, ha ehhez gáncoskodók is akadnak. Tény, hogy időmúlás és az időjárás szorítása miatt a munkára, az eredményre koncentráltak a dolog adminisztrációs része helyett. A célszerűen és értelmesen gondolkodó ember úgy tartja, hogy a „cél” a fontos. Tulajdonképpen a község épített itt valamit a községnek, természetesnek tűnt, hogy nem lesz itt problé-

ma. Sajnos lett! Dr. Baska Ferenc KDNP-s képviselő „kifogást emelt”, feljelentette a „jogtalan építkezőt”, a községet, a községházán! Dörgedelmes jegyzőkönyvet vétetett fel, a felelősök kíméletlen felelősségre vonása érdekében. Ugyan, hogy merészeltek értelmes dolgot művelni, tantermeiket létrehozni külön és többmillió költségek nélkül? A fellépés indoka: az épületnek a még megmaradt, elhanyagolt nyitott „gangja” beépítést nyert, értelmes értéket kapott, ezzel az épület „műemlék jellegét” csorbították. Nem beszélve arról, hogy az a három giccses gipszoszlop, amit a beépítésnél el kellett távolítani, az egyébként sem tette műemlékké az annak nem számító épületet. A jelenlegi megoldással az udvari rész egységes képet kapott, hasznos funkciót tölt be az évtizedek óta semmire sem használt épületszárny. Dr. Baska Ferenc követeli az eredeti állapot visszaállítását – visszaron-tását –, nyilvánvalóan csak személyeskedést és nem a község érdekeit szem előtt tartva. Hát ez történt, nem több, nem kevesebb. Bízva az önkormányzat bölcs és eddig is tapasztalt mindig hasznos, a „gazda” módján történő döntésében, marad az ésszerű megoldás. A gyermekek zavartalanul tanulhatnak továbbra is új kis birodalmukban. Pecsét kerül az építési papírokra és dr. Baska Ferenc jogérzékenysége is megnyugszik.

(Szerk.)

Egyházi hírek, írások

Rendszeretet az imádságban

Rónay György születésének 80. évfordulójára emlékezünk. A katolikus irodalom és sajtó második világháború utáni korszakának meghatározó tehetségű, sokoldalú képviselője volt. A harmincas évek elejétől kezdve folyamatosan jelentek meg verskötetei és regényei. Személyében a keresztény szellemiség egyik legmarkánsabb alakját tisztelhetjük. Szellemi jelenléte az újrakedő ország első pillanatától fogva a hetvenes évek végéig töretlenül sugárzott olvasói és íróársai felé.

Mi most Rónay György naplójából adunk közre egy részletet. Mellékelve – íróársai és jóbarátja ajánlását: A keresztény hívő lelki életének formálásában nélkülözhetetlen gondolatok és vallomások lépten-nyomon úgy ragyognak ki a naplóban, mint felhők hasadéka át a napsugár. Érdemes volna ezeket a gondolatokat egybe gyűjteni, hogy az emberi lét mélységei másoknak is úgy nyíljanak meg, mint neki: az ember nem a politikának, a társadalomnak, másoknak van kiszolgáltatva, hanem mindenekelőtt önmagának, és erre nincs más orvosság, mint a megváltottság, az istengyermekség állandó tudatában élni. „Ez feltölti árammal a kimerülő telepet.”

Napló, 1950. március 28.: Nem az a megdöbbentő, hogy vétkezünk, hanem az, hogy folyton ugyanazokat a bűnöket követjük el. Ennek elsősorban alighanem az az oka, hogy nem vesszük elég komolyan a bűnre vezető alkalom elkerülését. Sokszor valóság-gal kacérkodunk az alkalommal, mégpedig többnyire olyankor, amikor leki életünk terén újra beáll bizonyos hanyatlás, amikor újra kezdünk föltagyni a rendszerességgel és fegyelmezettséggel. Hogy emögött mi rejlik? Nyilván az, hogy ráununk az apró, napról napra végzett s végzendő gyakorlatokra, imádságra, parányi önmehtagadásokra, valahogy elsiklunk mellettük, úgy mintha kicsinységük miatt mellékes-

nek, magunkhoz méltatlanoknak tartanánk őket. „utóvégre nem ezen múlik” – mondjuk magunkban s mintegy elhárítjuk magunktól az egészet, erkölcsi és vallási viselkedésünk ügyét, a vallási és erkölcsi fogalmak világába, ahol aztán, szemben a mi gyakorlati cselekvéseink vagy mulasztásaink zavaros és tisztátalan világával, többnyire minden tiszta, világos, egyértelmű. Nem gondolunk arra, vagy nem akarunk gondolni rá, hogy nem arról kell majd számot adnunk, vajon tudtuk-e ezt vagy amazt az elméleti kérdést, hanem arról, megfelelték-e tetteink annak, amit tudtunk, s a tudott és elismert törvényeknek és igazságoknak megfelelően éltünk-e. Az, hogy rendszeresen kis gyakorlatokat eleinte elmulasztjuk, végül pedig elhagyjuk, lustaságból is fakad, de fakad bizonyos gögből is. Holott szinte kivétel nélkül minden alkalommal arról kell meggyőződünk, hogy nagyon is „azon” múlik: a léleknek ezekkel a látszólag apró tényekkel biztosított fegyelmén. Ezek nélkül egyetlen lépést sem tehetünk följebb, sőt, bizonyos, hogy ezek nélkül el fogunk bukni.

Valamennyi közt a legfontosabbnak a reggeli imádságot érzem (melyet sokkal könnyebben mulasztunk el, mint az estit). Az esti imádsággal kapcsolatos lekiismeretvizsgálatban elkészítjük az elmúlt nap mérlegét; a reggeli imádsággal kapcsolatban viszont fölkeszülünk (illetve föl kellene készülnünk) az új napra, meg kell szabnunk annak programját, ki kell jelölnünk a számunkra nyíló és magunkra vállalt föladatokat; este tulajdonképpen csak ennek a tervnek a zárszámadását készítjük el. Gógünk és vele szövetkezve lustaságunk azonban elhitheti velünk, hogy e „gyermeki” apróságok nélkül is sikert tudunk elérni, s ez annál szebb lesz, minthogy a magunk erejéből, józan elméjéből értük el. S ez az első lépés azután szükségszerűen vonja maga után a másikat, a többit egészen a tökéletes kudarcig. Lehetetlen ilyenkor föl nem ismernünk és be nem látnunk a katolikus aszkétika nagy igazságát: az önmagunk iránti alapvető bizalmatlanság jogosultságát. Pusztán

csak a saját erőnkre hivatkozva valóban semire sem megyünk. Fogadjuk el hát az évezredek gyakorlat tapasztalatait s elsősorban a rendszeresség bizonyos minimális követelményeit, főként a napi imádságok végzésében. Minden reformnak, amit önmagunkon, önmagunkban akarunk végrehajtani, gyökeresnek és egyetemesnek kell lennie. Ennek alapja pedig az imádság, úgy is mint a lelki fegyelem eszköze; reggeli fölkeszülés, esti számvatás. Ez a keret, az alap: ezt kell megtölteni tartalommal, ami nem más, mint Isten szeretete.

Berzsenyi Dániel a magyar irodalom egyik közismert, és tiszteletben álló csillaga 160 évvel ezelőtt írta a napjainkban is megfontolásra és átgondolásra alkalmas üzenetet:

„Azon állítást nem hagyhatom szó nélkül, mely szerint némely politikusok azt állítják, hogy a nép önként és hamar megszaporodik, csak annak élélmé legyen, s hogy nem a nép szaporításáról, hanem csak annak élélméről kell aggódni; mely szemlélet előttem nagyon is egyoldalúnak látszik.

Mert ámbár fő dolog ugyan az, hogy legyen a népnek elegendő élélmé, de szintoly múlthatatlan feltétele a népszaporodásnak az is, hogy legyen a népnek tiszta erkölcsé; s csak úgy szólunk jól, ha azt mondjuk, hogy a legbizonyosabb népszaporító a jóllét és a jó erkölcs, mely egyszersmind természetesen feltétele a jóllétnek.

Ezért tapasztalhatni, hogy az egyszerű és szegény, de jó erkölcsű népek többnyire szaporábbak, mint a könnyen élők, de erkölcsstelenek.

Elég, élélmé volt a római nemességnek Augustus idejében, mégis törvények által kellett eszközölni, hogy egészen el ne fogyjon erkölcsstelenség miatt. Így kétségkívül nálunk is nagyon előmozdítanák a népszaporodást az oly törvények, melyek a nép erkölcsstét megtisztítanák, a házas embereknek holmi elsőséget adnának s a több gyermeküket közsegedelemmel gyámolnák, leginkább pedig a sok gyermekű asszonyokat megjutalmaznák.”

Labbant Lajos plébános

Névadó és Szoboravató ünnepség a Szakmunkásképzőben

Egy régen megfogalmazott gondolat valósult meg október 4-én.

A nagyközség szélén, a Rákóczi út 8. sz. alatt van a 206-os Ipari Szakmunkásképző Intézet.

Az iskolát 1951-ben alapították, kizárólag vājár képzési céllal. Évente 200 diák tanult itt.

A létszám folyamatosan nőtt, és a kollégium adta lehetőséggel élve országos beiskolázású volt az iskola.

1955-től, a helyi építőipar kérésére beindult a kőműves tanulók képzése.

1964-ben a pilisszentiváni bánya bezárása miatt megszűnt a vājár tanulók beiskolázása, és 1966-ban 19 fő vājár végzett utolsóként az intézetben.

1964–65-ös tanévtől kezdve már szinte kizárólag az építőipari szakmákban folyt képzés.

Jelenleg 11 szakmában, évente 470–500 diák jár ide tanulni.

Az iskola diákjait, dolgozóit és az utóbbi időben fenntartónkat, a helyi Önkormányzatot is foglalkoztatta az, hogy iskolánkat miért csak egy szám, a 206-os vagy a 206-dik jelzőszámmal illetik.

Keresni kellett egy olyan személyt, akinek nevét viselhetné az iskola, aki életében munkásságával sokat tett Pilisvörösvárért, az itt élő emberekért.

Olyan személyt, akinek munkássága, cselekedetei, a politikai élet gyors változásaitól mentesek, mindenki és mindig elismeri.

Így esett a választásunk MUTTNYÁNSZKY ÁDÁM professzorra, aki 18 évig dolgozott itt a pilisvörösvári bányában mint főmérnök.

Az Ő munkássága révén kapott a bányától a község korábban villamos energiát, úgy, mint a környező települések.

Ő volt az, aki minden beosztottját

állandóan ösztökölt arra, hogy tanuljon, képezze magát.

A bányában végzett munkája Pilisvörösvár fejlesztésében kifejtett tevékenysége és később egyetemi tanári munkássága eredményezte azt, hogy Ő az iskola névadója.

104 évvel ezelőtt, 1889 október 4-én született.

Ez a születésnap ad alkalmat arra, hogy hagyományteremtő szándékkal e kis emlékmű felavatásával emlékeztessünk minden idejéről diákot, hogy az iskola névadója

kitűzőjét.

A szobrot Fogarasy-Fetter Mihály leplezte le.

Koszorút helyezett el a polgármester és a Képviselő-testület tagjai, valamint az iskola dolgozói. A diákok virágok elhelyezésével rótták le tiszteletüket.

Hogyan született meg ez a szobor?

A helyi Hősök-emlékmű pályázatra befutott tervek között figyeltem fel HUNYÁR ISTVÁN munkáira.

Tájékozódásom után felajánlotta, hogy készít vázlatterveket, amit a megvalósítás követte.

Ez az emlékmű önkéntes felajánlások eredménye.

Köszönet a Képviselő-testület minden tagjának, hogy szavazatukkal támogatták névválasztásunkat. Köszönet dr. Bánki (Bizinger) Imre professzor úrnak, a *Muttnyánszky-életművet bemutató* albumért.

Az emlékmű elkészítéséhez a következő felajánlásokat kaptuk:

– Albácker György a szobor alapanyagát képező követ

– Peller József kőszobrász, aki szakmai és fizikai segítséget nyújtott a szobor elkészítéséhez

– Elsand György a szállítást és felállítást végezte,

– Rásonyiné (Pellényi Mária) a nagyméretű fényképet készítette el.

Köszönjük.

Külön köszönet Hunyár István fiatal képzőművésznek, hogy felajánlásával elkészítette a szobrot. Végezetül bízva abban, hogy minden évben október 4-én méltó módon megemlékezünk névadónkról, kérem az idejéről tanulóifjúságot, legyenek büszkék arra, hogy a Muttnyánszky Ádám Szakmunkásképző Iskolába járnak.

Hargita Péter igazgató

micsoda nagyszerű ember volt.

Szeretnénk azt, hogy minden évben, ezen a napon a MUTTNYÁNSZKY-NAPON végzős diákjaink meglátogassák a solymári temetőben névadónk sírját és néhány szál virággal fejezzék ki tiszteletüket.

Az első évesek pedig itt a szobor előtt ünnepélyes keretek között ismerjék meg MUTTNYÁNSZKY ÁDÁM életét, munkásságát és itt kapják meg iskolánk egyeningét és

A KÖRNYEZETVÉDŐ EGYESÜLET

Kedves Olvasók!

Többen halhattak már arról, hogy Vörösváron működik egy Környezetvédő és Természetbarát Egyesület. Szeretném bemutatni, hogy Önök is tisztában legyenek működésével és alakulásának nehézségeivel.

1990-ben jött létre lelkes tagok közreműködésével. Gyűléseiket már kezdetben is a Kultúrházban tartották havonta egyszer. Céljük: egy szebb, tisztább Pilisvörösvár volt. Így hívtak meg engem is, ha van valami környezetvédelemmel kapcsolatos megoldatlan problémám, közösen biztosan meg tudjuk oldani. Akkoriban még négyen-öten üldögéltünk a fűtetlen teremben órákig, és megpróbáltunk egyről a kettőre jutni. Elmondhatom, őszintén lehangoló volt a tény, a 13.000-es lélekszámú községben ilyen gyér az érdeklődés. De a nyelvtanfolyamok, szakkörök, varrótanfolyamok és egyéb kulturális megmozdulások iránt sincs egyáltalán érdeklődés. Úgy határoztunk, reklámozni fogjuk, a tagoknak meghívókat küldtünk, előadókat hívtunk, hogy tartalmassá, érdekessé tegyük a gyűléseket, így az emberek hozzánk csatlakoznak, ha látják, hogy értük vagyunk. Sajnos a lelkes tagokból sokan viszszaléptek, fokozatosan elmaradtak. Hivatkoztak családi okokra, betegségre, külföldi kiküldetésre, másodállást vállaltak, stb. Néhálynak valós oka volt a távolmaradásra, de legtöbbször a fásultság, a csalódottság, a sikrélmény hiánya az okozója. Többen azért kérték felvételüket az egyesületbe, hogy egy bizonyos dolgot elintézzünk közösen. Hónapokig, évekig csak tárgyaltuk a hibákat, eredmény nélkül. Ugyanis mi nem dönthettünk. Ha valamit megszavaztunk, az ügyet a bizottság elé kellett vinni, amit vagy elfogadtak, vagy nem. akkor is hónapok teltek az elintézésig, ha ugyan sikerült. Valamibe mindig ütközött a tervünk, úgy hogy kivitelezésre nem került. Így nem csoda, hogy nagyon sok lelkes tagunkat elveszítettük, sokan kidőlték a meddő küzdelemben.

A pontos megértés érdekében bemutatok egy példát: Személy szerint én is másokkal együtt szeretttük volna az utcán csatangoló kutyákat a

helyükön tudni, az uvdarban látni. A polgármesteri hivatalba rengeteg bejelentés érkezett és érkezik azóta is, tudomásunk szerint. (Kutyaharapások miatt), Már annyit sikerült elérnünk 2 éves harc után, hogy a kutyák egy oltás alkalmával számított bilétát kapjanak. Hosszú idő elteltével megszületett e törvény, mely szerint a kutyák a kapun kívül nem tartózkodhatnak, rövid időre sem, csak pórázon. Szerződés is született a Bogács GMK-val, akik rendszeresen begyűjtötték volna a kóborló ebeket, a bilétán lévő szám azonosítása alapján. Pénzbüntetés fejében bizonyos időn belül a gazdák kiválthatják szeretett kutyáikat. Amennyiben nem tartanak rá igényt, a telephely állatorvosa dönt az eb sorsáról. Azt hittük, ez egy igazságos, nagyszerű törvény.

Vigasztaltuk is a panszkodókat: Már rövid időn belül működik az „eb-törvény”. Hogy mégis miért nincs betartva? Ne a Környezetvédő Egyesületre haragudjanak a kedves olvasók, mi évekig harcoltunk érte.

Persze ezt is radikálisan kellene megoldani. Csak egyszer menne végig a kocsni a falun begyűjtésre, hamar elterjedne a híre, s a rendetlen gazdák, máris másképpen gondolkodnának.

Ez egy példa volt a sok közül, most már tetszenek érteni az emberek csalódottságát, már csak legyintenek és megjegyzik: „Itt úgyse történik semmi!”

Arra kérjük Önöket, hogy ne adják fel ilyen könnyen, vállalni kell a harcot, mint a mi lelkes egyesületi tagjaink, akik jelenleg 30-an vannak. Mindig jönnek újak, új ambíciókkal a csalódottak helyébe. Hinnünk kell abban, hogy ha fáradtságos munkával is, de megváltoztatjuk az egyes emberek szemléletét, beléjük neveljük a szépet, a rendszeret. Sérémezzük, hogy az ország úgy ismeri meg falunkat a Kacsá Magazin keresztül, hogy „Pilisvörösváron csak por és pia”. Ami a port illeti nemcsak a hosszantartó nyári szárazság és az aszfaltos utak hiánya az okozója, hanem a rendszeres söprés és tisztítás hiánya is. Milyen visszataszító látvány a sok elhanyagolt járda, a gázos árkok, mellette a kiszáradt fű és fák . . . , hogy árul-

kodnak gazdájukról.

A Környezetvédő Egyesület Vörösvár szépítésével foglalkozik. Felhívjuk az üzletek, intézmények vezetőinek (rendelőintézet, mentőállomás, gyógyszertár, iskolák, óvodák, éttermek, posta, könyvtár, rendőrség, Polgármesteri Hivatal) és a polgári lakosság figyelmét, hogy a hozzájuk tartozó területet rendszeresen tisztítsák, a környezetet kezeljék, locsolják.

Ei kell érnünk, hogy egyes emberek tudatig jusson el: Minden szál fű, minden fa az övék a *kerítésen túl is*, értük felelősséggel tartoznak. Fel kell fogniuk, hogy saját maguk és családjuk egészségét, lelki békéjét válthatják meg ezzel.

Egészségügyi statisztikák igazolják, hogy aki fűvel, fával, földdel foglalkozkodik nehezebben betegszik meg. Gondoljanak arra, addig is levegőn vannak, mozognak és végül gyönyörködhetnek munkájukban. Sőt dicséretet is kaphatnak, mely kellemes érzéssel jár. Esetleg követőik is akadnak, akiknek megtetszett az Önök ténykedése. Példa erre az ú. n. „Új” Szabadság út. Vasárnap szánjanak rá rövid időt, hogy megtekintsék és tapasztalatokat gyűjtsenek saját portájuk kialakítására.

A környezetvédelem Pilisvörösváron még csecsemőkorát éli. Engedjék a csecsemőt felnőni és fejlődni.

A Környezetvédő Egyesület szívesen és önzetlenül segít tanácsaival környezetünk kialakításában, sokan vesznek részt évről-évre kemény társadalmi munkákban (pl. falutakarítás, temető takarítás, ABC-parkoló beültetése, Templom tér rendezése, mentőállomás parkosítása, fásítása, részvétel az őszi fásítási programban).

Szeretnénk, ha minél többen csatlakoznának a környezetvédőkhöz és elfogadnák a megváltozó szemléletet. Segítsenek abban, hogy kritikus szemlélettel figyelmeztessék rendetlen szomszédait, legyenek tekintettel a próbálkozókra és ismerjék el azokat, akik áldozatos munkával szépítik környezetünket.

Ez mindannyiunk és az Önök érdeke is.

Dr. Gábeli Zoltánné
Környezetvédő Egyesület

Arcok a rendelőlől

Dr. Kovács Attila szülész-nőgyógyász

Az egyetemet 1980-ban végezte el, 1984 óta szakorvos. 1986 óta Pilisvörösváron dolgozik.

– *Hogy érzi itt magát főorvos úr?*

– Nemcsak a munkahely iránti kötelező udvariasság mondatja velem, hogy nagyon jól, hanem az is, hogy személyes, közvetlen kapcsolatot tudunk kialakítani betegeinkkel. Nehezen tudom megfogalmazni mi ennek az oka, hiszen a betegforgalmunk igen magas, de biztos szerepet játszik ebben a vidék jellege, a lakosok nyugalma, a rendelőintézet ismerős légköre. A nagy forgalomhoz annyit fűzök hozzá, örülök annak, hogy sokan igénybe veszik szakrendelésünket, de szeretném ha több idő jutna egy-egy betegre, mert a gyógyítás része a személyes beszélgetés is.

– *A magas forgalom mellett módjukban áll-e szűrővizsgálatokat is végezni?*

– A szakvizsgálatok jelentős része nőgyógyászati szűrővizsgálat. Évente mintegy 4.000 esetben végzünk ilyen vizsgálatot. Ez egy jó arányszám, de elegendőnek természetesen nem tartom. Valószínűnek tartom, hogy vannak, akik ilyen vizsgálaton még egyáltalán nem vettek részt, és másik oldalról még azért tartom még ezt a számot is kevésnek, mert igen ajánlott, hogy 18. év betöltése után a nők legalább évente egyszer a nőgyógyászati szűrővizsgálaton jelenjenek meg.

...

– *Milyen a szűrővizsgálatok betegségfelderítési aránya, hatékonysága?*

– A szűrővizsgálatok mintegy 10%-ában fordulnak elő betegségi gyanújelek. Ezek nagy része természetesen nem daganatos kórkép, hanem olyan gyulladás, vagy egyéb tünet, ami mindenképpen kezelésre szorul. Kétségtelen, hogy (szerencsére igen kis arányban) találunk olyan jeleket, amelyek hosszú évek

alatt daganatos kórképbe mehetnek át, de a szűrővizsgálat jelentősége pont abból áll, hogy ezek korai és megfelelő gyógyítása gyakorlatilag lehetetlenné teszi a daganat kialakulását. Nyugodtan elmondhatom, hogy a szűrővizsgálatokkal számos nőgyógyászati rákfajta egyértelműen kivédhető. Sajnos, még minden évben előfordul egy-két olyan beteg, aki először úgy jelenik meg nálunk, hogy már csak a kialakult, súlyos kórképet tudjuk diagnosztizálni, pedig ezek tényleg egyértelműen megelőzhetőek.

Ide kapcsolódik az a javaslatom, nagyon jó lenne a rendelőben az emlőszűrést kiegészítő röntgenvizsgálati lehetőség (mammográfia) működni, mert ezzel már a néhány mm-es elváltozások is felismerhetők. Nem minden természetesen a műszeres szűrővizsgálat, itt is felhívnom a nőlakosság figyelmét arra, hogy az emlő önvizsgálata nagyon fontos. Javasolt, hogy havonta, a menstruáció után egy-két nappal tisztálkodás közben mindig tapintsák át mellüket, hogy nem éreznek-e benne köteget, csomót. Ezt akkor is meg kell tenni, ha nincs fájdalom, vagy egyéb panasz ezen a területen. Természetesen ez részé a nőgyógyászati szakorvosi szűrővizsgálatnak is, de kitűnik, hogy ezt mindenki rendszeresen otthon elvégezheti. Fontos megelőzési módszer ez, mert ha a panasz, vagy fájdalom már jelentkezett, a kórkép nehezebben kezelhető.

– *A szülész-nőgyógyász szakorvosi munkájának szép és nagy feladata a terhesgondozás és a szülés levezetése. Mi ma ennek a gondozóhálózatnak a szervezete és mi újság e téren a szabad orvosválasztással?*

– A terhesség gyanújakor minél hamarabb jelentkezni kell a területileg illetékes (ez a lakóhely körzetét jelenti) a nőgyógyászati szakrendelésen. Itt a szülész-nő-

gyógyász megvizsgálja a terhest, kiad egy igazolást és ezzel a terhesgondozóban kell jelentkezni (szintén területi szempontok szerint). Pilisvörösvári lakosok számára a terhesgondozó az Egészségházban, az Attila u. 4. szám alatt működik. A terhesgondozás alapfeladata a védőnőre hárul, aki akkor is és a terhesség folyamán később is részletesen foglalkozik a terhes életmódjával és panaszaival, és felkészíti a szülésre. Ennek a megelőző tevékenységnek a folyamatába kapcsolódik a házi orvos is, aki belgyógyászati szakszempontok szerint ellenőrzi a terhest, és ez a házi orvosi találkozás a terhesség első három hónapjában mindenképpen meg kell, hogy történjen. Ettől kezdve a terhes havonta egyszer jelentkezzen szülész-nőgyógyásznál, és ebből a szempontból ezt az orvost (tehát azt, akinél szülni is akar) már véleménye szerint választhatja meg. A havonkénti jelentkezésekről a választott orvos igazolást ad, ezt a területileg illetékes orvos elfogadja, és a gondozás értékes dokumentumaként kezeli.

Különösen szerencsésnek tartom a magam helyzetét, mivel a terheseket figyelemmel tudom követni akár mint választott szülész-nőgyógyász, de ha más választott orvoshoz járnak is, keresőképtelenségükről (tp-es állományba vételükről) mi intézkedünk. Így lényegében a község lakossága ez irányú egészségi állapotát figyelemmel tudjuk követni.

Úgy vélem az egészségügyi szervezésben a terhesek gondozása egymás mellé illesztett, jól szervezett lépések sorozatából áll, ami mindenképpen magabafoglalja az állampolgárok szabad orvosválasztásának lehetőségét is.

Georg Hidas/Herbszt

1914 wurde er in Werischwar geboren. Sein Vater, Johann Herbszt war Kleinhäusler, der das bescheidene Einkommen aus den Feldern durch Fuhrwerken ergänzte. Die Mutter, Theresia Braun besorgte den Haushalt der Familie, die sozusagen von Jahr zu Jahr größer wurde. Georg war das dreizehnte und jüngste Kind. Wo dreizehn Kinder heranwachsen, dort dürfte es sehr lustig gewesen sein.

Mutter und Vater waren sehr musikalisch. Kaum verging ein Tag, an dem man nicht gesungen hätte. Die älteste Schwester, Rosalia lernte alle Lieder von der Mutter und hatte sie sehr oft gesungen. Als die Kinder aufgewachsen waren, haben Barbara, Rosalia, Josef und Georg ein Quartett gebildet. Die jüngeren Kinder machten beim Singen natürlich mit. Diese Stunden waren für Georg die schönsten und liebsten Erinnerungen seiner Jugendzeit, die sein Wesen, seinen Charakter und weitgehend seinen künftigen Weg geprägt haben.

Georg war als Kind körperlich ziemlich schwach. Darum sagte ihm sein Vater: „Die schwere Arbeit auf den Feldern ist nicht für dich. Gehe in die Lehre, oder in eine höhere Schule! Wie ich sehe, einen Kopf hast du ja dazu.“

Von nun an lernte er in Esztergom weiter. Und er lernte fleißig, damit er seiner Familie keine Schande bringt. Als Abschluß des Lehrerseminars wurde ihm 1933 das Diplom überreicht. Nachdem er in Heiligenkreuz, dann in Sanktiwan seinen Beruf anfangen konnte, gelang es ihm bald, im Jahre 1947 in Werischwar sich anzuwurzeln.

Inzwischen hatte er 1937 geheiratet und seine Elisabeth (Steckl) schenkte ihm sechs Kinder.

Aus den sechs Kindern sind tüchtige Erwachsene geworden: Der älteste Stefan ist Kreisarzt in Werischwar; Georg wurde Fotolaborant und als Mitglied des Ensembles Béla Bartók weithin bekannter Solovolks tänzer, der bereits zweimal den Ehrentitel „Ungarns bester Solotänzer“ erwarb; die älteste Tochter, Elisabeth geht als Buchhalterin bei der Landessparkasse ihrem Brot nach; Katharina ist Apothekerassistentin, Agathe ist Apotheker und Cäcilia ist Angestellte.

Georg Hidas/Herbszt beteiligte sich auch im Pfadfinderleben. Er arbeitete

mit seinem Kollege Michael Fogarasy/Fetter in der Pfadfindergruppe Nr. 839 und wir Zwei organisierten mehrere Pfadfinderlager ab 1938.

Georg Hidas/Herbszt war begeistert für die Volkskunst, für die Pflege und Verbreitung der kulturellen Überlieferungen der Deutschen in Ungarn. Die Mühe und Opfer, die damit verbunden waren, scheute er nicht. Halbe, laienhafte Arbeit zu leisten, war aber nie seine Art. Auch bei der Kulturgruppe kam es ihm auf ein möglich hohes künstlerisches Niveau an. Darum ließ sich der 40 jähriger Lehrer am Lehrstuhl Gesang und Musik an der Pädagogischen Hochschule in Szeged einschreiben, die er im Fernstudium auch erfolgreich absolvierte. Während der Sommerferien nahm er an den Fortbildungskursen teil, die der deutsche Verband für Leiter von Kulturgruppen organisierte.

Die Ergebnisse des Lernens, der breiteren Fachkenntnisse zeichneten sich natürlich auch in der Tätigkeit der Kulturgruppe ab.

Werischwar ist bald in allen Gegenden bekannt worden, wo auch Deutsche beheimatet sind. Die Kulturgruppe bereiste das ganze Land und erwarb Beifall nach Beifall. Seit 1958 wirkt sie alle Jahre im Kulturprogramm der Landesschwabenbälle mit, und sie vertrat wiederholt die Farben der deutschen Nationalität auf den Landesfestiven der Nationalitäten-Ensembles an mehreren Orten. Sie war mit dabei, als die besten Kulturgruppen im Lustspieltheater und im Madách-Theater in Budapest ihre Programme zeigten, und sie gastierte bereits zweimal in benachbarten Österreich und Deutschland.

Die Begeisterung des Leiters für die Sache übertrug sich auf die Mitglieder der Gruppe. Wie ihr Leiter, verzichteten die Mädchen und die Jungen auf die Zerstreuung nach der Arbeit, wenn Proben gehalten wurden, und sie verzichteten bereitwillig auf Erholung und Entspannung an Wochenenden, wenn sie in einen nahen oder weiten Ort zu einem Gastspiel eingeladen wurden. 1961 bedachten das Ministerium für Bildungswesen und der Deutsche Verband die Werischwarer Gruppe und ihren Leiter mit einer Ehrenurkunde. 1965 anlässlich des zehnjährigen Jubiläums des Verbandes wurde die Gruppe und auch Georg

Hidas/Herbszt mit der Auszeichnung „Für die sozialistische Kultur“ beehrt.

Gyuri bácsi war nicht nur Leiter und Organisator der Gruppe, sondern auch Mädchen für alles. Diese weitverzweigte Tätigkeit nimmt natürlich viel Zeit in Anspruch. Er war doch auch Musik- und Deutschlehrer in der Grundschule, darüber hinaus Organisator von Schulfestivals, begleitet seine Schüler immer wieder zu Vorstellungen in der Budapester Staatsoper und zu Konzerten, um durch Musikerlebnisse den Unterricht in der Schule zu unterstützen.

Über vielen Jahren wirkte er im ehrenamtlichen Ausschuss des Ungarndeutschen Verbandes und im ehrenamtlichen Redaktionsausschusses der Neuen Zeitung mit. Er hatte immer „was zu sagen“, er bereichtete über Ergebnisse im Ort, seine Erfahrungen von den Kulturreisen durch deutschbewohnte Gegenden, übte Kritik an Mängeln und Fehlern und unterbreitete Vorschläge zu deren Behebung, zur Verbesserung der kulturellen Tätigkeit unter der deutschsprachigen Bevölkerung in Ungarn.

Seine familie hatte trotzdem nie den Eindruck, daß sie von Vater und Großvater vernachlässigt würden. Als die Kinder noch klein waren, spielte er sehr oft mit ihnen. In ihrer Gesellschaft konnte er sich am besten ausschalten. In ihrer Gesellschaft konnte er am leichtesten die Sorgen des Alltags vergessen.

Sein Vorbild war Zoltán Kodály, den er einmal auch persönlich getroffen hat. Er selbst hat sehr viele deutsche Volkslieder gesammelt und mit Hilfe des Gemeinderates wurden von ihm 50 Volkslieder veröffentlicht. Er sammelte die auf Tonband auf, um so Text und Noten aufschreiben zu können. Auch selbst komponierte er Lieder, vertonte Gedichte, vor allem von ungarndeutschen Dichtern. Besonders von Georg Fath, Erika Áts und Valéria Koch.

Er war ein Volkserzieher: dies bedeutete bei ihm mehr als in der Schule die Kinder zu erziehen. Er hat sich gleich am Anfang der Nationalitätengruppe angeschlossen. Er studierte den Mitgliedern Gesänge ein und sorgte für die Musikbegleitung. Die Tanzgruppe entwickelte sich rasch: am Ende des ersten Monats

brachten sie es schon zu einem Abend, dessen Programm aus deutschen Liedern und Tänzen bestand. Bald erwarben sie auch ein Silberdiplom beim Bezirkswettbewerb der Nationalitätengruppen. Dann kamen die verschiedenen Rundfahrten in über 200 Dörfer. In den 1980-er Jahren besuchten sie die damalige DDR, danach Österreich und Deutschland, und überall haben sie Beifall geerntet.

Auch an den Vorbereitungsarbeiten des deutschen Dialektbuchs von Ungarn hat er teilgenommen, und in den Werischwarer Kindergärten war er der ständige Weihnachtsmann. Er war immer gut gelaunt. Die Schulkinder baten ihn jedes Jahr, mit ihnen in das Ferienlager zu kommen: sie wußten, wenn er kommt, bringt er auch seine Harmonika mit.

Er beabsichtigte über die Geschichte der Trachtengruppe ein Buch zu schreiben. Lieder, seine 77 Lebens-

jahre waren dazu zu wenig.

Im Jahre 1989 wurde der Gesangchor begründet. Es war ganz natürlich, daß der musikalische Leiter des Chores der weit und breit bekannte unermüdliche Deutschlehrer Georg Hidas geworden war. Das Lernen ging schnell, denn die Freude des gemeinsamen Singens, die Liebe zu ihrer Muttersprache brachte und hielt sie zusammen.

Georg Hidas/Herbszt war zu seinen Lebzeiten nicht nur in seinem Heimatort, sonder in ganz Ungarn, sogar in Österreich und Deutschland bekannt und beliebt als Kulturgruppenleiter. Er gehörte zu den Wenigen, die nach dem Zweiten Weltkrieg gewagt hatten öffentlich Ungarndeutscher zu bleiben. Er war in seinem ganzen Leben als Deutschlehrer und Kulturgruppenleiter damit beschäftigt, eine neue Generation heranzuziehen, die sich erhobenen Hauptes zu ihrem

Deutschtum bekennt. Er hat mit seinem Lebenswerk die „Geschichte“ von Werischwar kräftig mitgeprägt und allen Ungarndeutschen ein Beispiel gezeigt.

Georg Hidas/Herbszt hat uns mit seinem Leben den richtigen Weg gezeigt, welchen wir betreten und auf welchen wir gehen sollen, daß wir mit ihm sagen können:

*Ich habe das Leben in Ehre durchgelaufen,
gegen den Bösen streng gekämpft
und den Glauben immer behalten.*

**Veröffentlicht von
Michael Fogarasy/Fetter**

Georg Hidas/Herbst wurde am 23. Oktober 1993 zu postumus Ehrenbürger der Gemeinde Werischwar ausgezeichnet.

Díszpolgári címek adományozása

Az önkormányzati Képviselő-testület ez év március 4-én adta ki „Pilisvörösvár díszpolgára cím és Pilisvörösvárért cím és emlékérem” adományozásáról szóló rendeletét. E megtisztelő címek azoknak a magánszemélyeknek adományozhatók, akik a lakosság szolgálatában, közszolgálatban, a község fejlesztésében, az oktatás-nevelés, az egészségügy terén kiemelkedően eredményes munkát végeztek. A címeket az adományozás évének október 23-án adják át. Az önkormányzati Képviselő-testület ez évben díszpolgári címet Marlok István apátplébánosnak, Fogarasy Mihály tanárnak; posztumusz díszpolgári címet Hidas György -, Jánki Lajos -, Berencsvári Gyuláné tanárnak adományozta.

Botzheim István polgármester üdvözölte a kitüntetetteket, illetve jelenlévő hozzátartozóikat. Megtiszteltetésnek vesszük, hogy ma itt kifejezhetjük szeretetünket és tiszteletünket példaképeinknek, községünkért sokat tett polgárainknak. A múltba kell tekintenünk, mert ha a példakép nem idea, hanem húsvér ember, akkor életművével és tetteivel üzen számunkra. Hunfalvi Pál mondotta 1941-ben, tőle idézek:

„Történeti tudás nélkül ki foghatja fel tisztán a jelent, s akinek nincs múltja, hová ülteti a jövő fáját, mely mélyebb földet kíván, mint a jelennek arasznyira ható földje.”

Ma, ez ünnepi alkalommal azokat tiszteljük meg, akiknek áldozatos életmű-

vük, munkájuk a neveléssel, oktatással kapcsolatos. Ez a feladat ma is nagyon fontos, az erkölcsi, hitbeli megtisztulás, példaképeinkhez hasonló munkálkodást, tetteket kíván. Őszinte tisztelettel és köszönettel adom át a címet megtettesítő oklevelet és jelvényt – mondotta a polgármester úr –. Az átadás során ismertették a kitüntetetteknek a községért végzett munkájukat, érdemeiket. (A hely szükösége miatt az elhangzottakra későbbi számunkban térünk vissza. A szerk.) A Bildungszentrumban tartott ünnepség látványos, művészi szintet elérő műsorral fejeződött be. A Templom téri Iskola énekkara szerepelt, a tánckar Szilvási Tiborné betanításában, Wenzl József koreográfiájában mutatott be népi táncokat. 1956 emlékére az iskola tanulója Megyeri Éva tanárnő által betanított, e korszak diktatúrájának történetét, majd a szabadság, demokrácia győzelmét bemutató élőképet adtak elő, rendkívül kifejező történeti hűséggel és a szereplők mély átérzésével. A Zene Iskola tanulója trombita szólókkal bizonyították tudásukat és szórakoztatták a vendégeket.

Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével Wittman Mária, a Corvin köz egykori harcosa, akit halálra ítélték, majd büntetését életfogytiglani börtönre változtatták. Wittman Mária emlékeit két versének elszavalásával idézte fel és osztotta meg az ünneplőkkel, e verseket idézzük:

Kisért a múlt

*Csak ülök, ülök a terasz tetején
Merengve bámulom a vén Duna vizét
Mint egy kidobott, puffedt hullát
Úgy dobja fel a merengés régmúlt
Méllyre temetett keserű emlékeimet*

*Rohan a világ, a Duna is hömpölyög
tovább*

*Az emlékek áradata makacsul mellettem
áll*

*És rág, rág egyre rág, mint szű a fát
Borongó sötét vizek hullámain
Táncot járnak a parti fák koronái*

*Oly borongós, szennyes szürke a vized
Mint kínzó, gyötrő emlékeim
Téged csak szabályoznak, de engem
korbácsolnak*

*És egyre korbácsolnak, kinzón és
gyötrőn*

keserű emlékek áradata.

*Mely mint a láva folyam, csak sodor,
sodor,*

Nem tudja hol a vég, és mikor lesz elég.

A nép nevében

*A nép nevében ítéltetek, mondtátok ti
A nép nevében ítéltetek halálra a nép
fiát*

*A nép nevében kreáltatok hazug vádakat
A nép nevében mondtátok, halál, halál,
A boldogtalan nép megtört szívvel
siratta*

megölt fiát.

Ki volt hát a nép, kérdem tőletek?

Kinek a nevében ítéltétek?

PILISTEX

MINDENT EGY HELYEN!

Textíliák, jogging- és pólóanyagok,
pamutkelmék, egyéb méterárúk, kellékek,
napi és tartós élelmiszercikkek, háztartási vegyiárúk

NAGY VÁLASZTÉKBAN!

SINGER varrógépek!
BURDA szabásminták!

Viszonteladóknek, készítőknék nagykereskedelmi áron minden,
ami textília!

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Telefon: 330-372 és 330-369.

PILISTEX

MÁR FESTÉK IS!

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy a
PILISTEX

megnyitotta a fenti címen festéküzletét.

Iparosoknak nagykereskedelmi áron
(10% kedvezmény) árusítunk.

PILISTEX

ÚJDONSÁG AZ AUTÓFÉNYEZÉSBEN!!!

Autójára az új csodafesték

az „R-M”

Amerikából.

10 perc alatt bármilyen színt kikeverünk,
ha tudja kocsijának évjárátát, színkódját, vagy bemutatja kocsiját.
Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Tel.: 330-369, 330-372

„Pilisvörösvár Ma” a nagyközség lapja, megjelenik havonta.

Felelős kiadó: Botzheim István

Felelős szerkesztő: dr. Havasi László, Pilisvörösvár, Szent Erzsébet u. 14.

Nyomdai előkészítés: Nógrády Attila, Pilisvörösvár, Fő út 47. Tel.: 06-26/330-170.

Nyomás: Karcagi Nyomda Kft., Karcag